ISSN 1831-0583

Sprawozdanie roczne

2007

Streszczenie

EUROPEJSKI INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH

Sprawozdanie roczne

2007

Streszczenie

EUROPEJSKI INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH

Adres do korespondencji: rue Wiertz 60 – B-1047 Bruksela
Biuro: rue Montoyer 63, Bruksela, Belgia
E-mail: edps@edps.europa.eu
Strona internetowa: www.edps.europa.eu
Tel. (32-2) 283 19 00
Fax (32-2) 283 19 50

Europe Direct to serwis, który pomoże Państwu znaleźć odpowiedź na pytania dotyczące Unii Europejskiej.

Numer bezpłatnej infolinii (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Niektórzy operatorzy telefonii komórkowej nie udostępniają połączeń z numerami 00 800 lub pobierają za nie opłaty.

Bardzo wiele informacji na temat Unii Europejskiej znajduje się w Internecie.
Dostęp można uzyskać przez serwer Europa (http://europa.eu).

Dane katalogowe znajdują się na końcu niniejszej publikacji.

Luksemburg: Urząd Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, 2008

ISBN 978-92-95030-70-1

Wprowadzenie

Dokument ten jest streszczeniem czwartego sprawozdania rocznego Europejskiego Inspektora Ochrony Danych (EIOD). Sprawozdanie to obejmuje rok 2007 będący trzecim pełnym rokiem działalności EIOD jako nowej instytucji.

Peter Hustinx (EIOD) i Joaquín Bayo Delgado (zastępca EIOD) objęli swoje stanowiska w styczniu 2004 roku, aby utworzyć niezależny organ zajmujący się ochroną danych osobowych na poziomie Unii Europejskiej (UE). Do ich głównych zadań określonych w rozporządzeniu (WE) nr 45/2001 ([1]) należy:

- nadzorowanie przetwarzania danych osobowych przez administrację UE i niedopuszczanie do naruszania praw i wolności osób, których dane są przetwarzane (nadzór);
- udzielanie porad w sprawie nowych wniosków prawodawczych UE mających wpływ na ochronę danych (konsultacje);
- współpraca z innymi organami ds. ochrony danych w celu zapewnienia wysokiego i jednolitego poziomu ochrony danych w całej Europie (współpraca).

Sprawozdanie dowodzi, że w dziedzinie nadzoru zostały osiągnięte istotne postępy. Nacisk położony na mierzenie wyników zaowocował inwestycjami w zakresie spełniania wymogów dotyczących ochrony danych w większości instytucji i organów Wspólnoty. Są powody do zadowolenia, jednak aby osiągnąć pełną zgodność z przepisami niezbędne są dalsze starania.

W dziedzinie konsultacji położono duży nacisk na potrzebę jednolitych i skutecznych ram ochrony danych zarówno w obszarze pierwszego, jak i trzeciego filaru; osiągnięte wyniki nie zawsze były jednak satysfakcjonujące. W sprawozdaniu podkreślono również fakt, że konsultacyjną funkcję EIOD wykorzystuje się w coraz większej liczbie dziedzin polityki.

W roku 2007 podpisano traktat lizboński, który przewiduje zwiększoną ochronę danych osobowych, w tym zasady niezależnego nadzoru. Nowy traktat stanowi ważny punkt odniesienia w historii UE, należy go jednak traktować również jako wyzwanie. Podstawowe zabezpieczenia uwypuklone w Traktatach muszą zostać praktycznie wprowadzone w życie. Powyższe ma zastosowanie w przypadkach przetwarzania danych przez instytucje i organy, ale także wtedy gdy podmioty te opracowują zasady i polityki mogące wywrzeć wpływ na prawa i wolności obywateli w Europie.

([1]) Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych, Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1.

Wyniki osiągnięte w 2007 roku

W sprawozdaniu rocznym z 2006 roku wspomniano, że na 2007 rok wybrano następujące cele główne. Większość z tych celów została w pełni lub częściowo zrealizowana.

• Zasięg sieci urzędników ds. ochrony danych

Sieć urzędników ds. ochrony danych osiągnęła stan docelowy i objęła działaniami wszystkie instytucje i organy Wspólnoty. EIOD w dalszym ciągu udzielał silnego wsparcia i przedstawiał wytyczne w zakresie rozwoju funkcji urzędników ds. ochrony danych, ze szczególnym uwzględnieniem nowo mianowanych urzędników.

• Kontynuacja kontroli wstępnych

Liczba kontroli wstępnych związanych z istniejącymi operacjami przetwarzania danych znacznie wzrosła, choć większość instytucji i organów wciąż musi wykonać dalsze prace, by wywiązać się ze swoich obowiązków.

• Inspekcje i kontrole

EIOD rozpoczął mierzenie postępów w zakresie wykonania rozporządzenia (WE) nr 45/2001 od wiosny 2007 roku. Wszystkie instytucje i organy wzięły udział w tym zadaniu. Wyniki – zarówno ogólne, jak i te dotyczące poszczególnych przypadków – zostały przedstawione w sprawozdaniu (zob. rozdział 2 sprawozdania rocznego).

• Nadzór wideo

Zakończono badania nad praktykami dotyczącymi nadzoru wideo zarówno na poziomie UE, jak i w poszczególnych państwach członkowskich; zajęto się również różnymi przypadkami wiążącymi się z poszczególnymi instytucjami lub organami. Wyniki będą stanowić podstawę projektu opracowywanych obecnie wytycznych.

• Zagadnienia horyzontalne

Opinie na temat kontroli wstępnych i decyzje w sprawie skarg są stale przedmiotem analizy pod kątem zagadnień horyzontalnych. Pierwsze dokumenty zawierające wytyczne dla wszystkich instytucji i organów Wspólnoty zostaną opublikowane w 2008 roku. Zagadnienia dotyczące przechowywania danych medycznych lub dyscyplinarnych zostały omówione ze stosownymi organami.

• Konsultacje w sprawie prawodawstwa

EIOD nadal wydawał opinie na temat wniosków dotyczących nowego prawodawstwa i zapewniał odpowiedni monitoring. Jego rola doradcza obejmuje szerszy wachlarz tematów, a jej podstawą jest systematyczny spis i wybór priorytetów.

• Ochrona danych w trzecim filarze

Szczególną uwagę zwrócono na opracowanie ogólnych ram ochrony danych w trzecim filarze oraz wniosków dotyczących wymiany danych osobowych pomiędzy poszczególnymi państwami. W obu przypadkach wyniki były niestety ograniczone.

• Przekazywanie informacji na temat ochrony danych

EIOD udzielał silnego wsparcia działaniom podejmowanym w następstwie tzw. inicjatywy londyńskiej mającej na celu „przekazywanie informacji na temat ochrony danych i zwiększanie jej efektywności".

• Regulamin wewnętrzny

Regulamin wewnętrzny zostanie przyjęty w 2008 roku. Osiągnięto zadowalające postępy w zakresie opracowywania poszczególnych wewnętrznych podręczników dotyczących różnych przypadków.

• Zarządzanie zasobami

Poprawiło się zarządzanie zasobami finansowymi i ludzkimi (odnowienie struktury budżetu, wewnętrzne zasady dotyczące oceny personelu oraz opracowanie polityki szkoleniowej). Kolejne przykłady ulepszeń to wdrożenie systemu kontroli wewnętrznej i mianowanie urzędnika ds. ochrony danych.

Cele na rok 2008

Na rok 2008 wybrano następujące główne cele. Wyniki ich realizacji zostaną przedstawione w kolejnym sprawozdaniu rocznym.

• Wsparcie sieci urzędników ds. ochrony danych

Wewnętrzni urzędnicy ds. ochrony danych nadal będą otrzymywać silne wsparcie, w szczególności w niedawno ustanowionych agencjach. EIOD będzie również zachęcał do dalszej wymiany wiedzy fachowej i najlepszych praktyk między takimi urzędnikami.

• Rola kontroli wstępnych

Kontrole wstępne istniejących operacji przetwarzania danych zostaną sfinalizowane w odniesieniu do większości instytucji i organów. Szczególny nacisk zostanie położony na realizację zaleceń.

• Wytyczne horyzontalne

Opracowane zostaną wytyczne dotyczące istotnych kwestii wspólnych dla większości instytucji i organów (np. przetwarzanie danych dotyczących zdrowia, zapewnienie dostępu podmiotom danych oraz sposób postępowania z nadzorem wideo).

• Pomiar zgodności

Nadal będzie mierzona zgodność z rozporządzeniem (WE) nr 45/2001; w coraz większym stopniu realizowane będą inspekcje na miejscu. Opublikowana zostanie także ogólna polityka w zakresie inspekcji.

• Duże systemy

EIOD, wraz z krajowymi organami nadzoru, będzie w dalszym ciągu rozwijał skoordynowany nadzór nad EURODAC; w niedalekiej przyszłości będzie również rozwijał wiedzę fachową niezbędną do nadzorowania innych dużych systemów, takich jak SIS II i VIS.

• Opinie na temat prawodawstwa

Na podstawie systematycznego spisu stosownych tematów i priorytetów EIOD będzie w dalszym ciągu, w stosownym terminie, wydawał opinie lub zgłaszał uwagi na temat wniosków dotyczących nowego prawodawstwa; zapewni także odpowiedni monitoring.

• Traktat z Lizbony

EIOD nadal będzie śledził wydarzenia związane z traktatem lizbońskim i bacznie analizował jego wpływ na ochronę danych; w razie potrzeby będzie w przedmiotowej kwestii doradzał.

• Informacje on-line

EIOD zamierza aktualizować i poszerzać informacje dostępne na swojej stronie internetowej, a także w dalszym ciągu udoskonalać elektroniczny biuletyn.

• Regulamin wewnętrzny

EIOD przyjmie i opublikuje regulamin wewnętrzny obejmujący poszczególne funkcje i działania inspektora. Praktyczne narzędzia dla zainteresowanych podmiotów będą dostępne na stronie internetowej.

• Zarządzanie zasobami

EIOD skonsoliduje i w dalszym stopniu rozwinie niektóre z działań związanych z zasobami finansowymi i ludzkimi; poprawi również inne wewnętrzne procedury pracy.

Nadzór

Jedną z głównych ról EIOD jest niezależny nadzór nad operacjami przetwarzania przeprowadzanymi przez instytucje lub organy Wspólnoty. Ramy prawne stanowi w tym przypadku rozporządzenie (WE) nr 45/2001 określające szereg zobowiązań dotyczących osób przetwarzających dane, a także szereg praw osób, których dane są przetwarzane.

O operacjach przetwarzania danych osobowych, które nie wiążą się ze szczególnym zagrożeniem dla podmiotów danych, powiadamiany jest urzędnik ds. ochrony danych zainteresowanej instytucji lub organu. W przypadku gdy przetwarzanie danych osobowych niesie ze sobą szczególne zagrożenie dla osób, których dane są przetwarzane, podlega ono kontroli wstępnej dokonywanej przez EIOD. EIOD stwierdza następnie, czy dana operacja przetwarzania jest zgodna z przepisami rozporządzenia.

Zadania związane z nadzorem, realizowane przez zastępcę EIOD, obejmują doradzanie i udzielanie pomocy urzędnikom ds. ochrony danych, wstępną kontrolę operacji przetwarzania wiążących się z zagrożeniem, a także prowadzenie dochodzeń i rozpatrywanie skarg. Praca ta polega także na opracowywaniu dokumentów dotyczących informacji podstawowych oraz dokumentów przedstawiających stanowisko, jak również na nadzorowaniu jednostki centralnej EURODAC.

W 2007 roku **kontrole wstępne** pozostawały jedną z głównych czynności w ramach nadzorczej funkcji EIOD.

Jak wspomniano w sprawozdaniu rocznym zarówno za rok 2005, jak i 2006, EIOD nieustannie zachęcał urzędników ds. ochrony danych do zwiększania liczby kierowanych do EIOD powiadomień o przeprowadzeniu kontroli wstępnej. Jako termin otrzymania powiadomień podlegających kontroli wstępnej przez EIOD – były to przypadki *ex-post* – przyjęto wiosnę 2007 roku, aby skłonić instytucje i organy Wspólnoty do intensywniejszych starań służących pełnemu wywiązaniu się z obowiązku dotyczącego powiadomień. Skutkiem powyższego działania był istotny wzrost liczby powiadomień.

Ze 101 powiadomień **90 opinii na temat kontroli wstępnej** wydano w 2007 roku ([2]). Tych 101 spraw zakończonych formalną opinią stanowi wzrost czynności związanych z kontrolą wstępną o 77,19% w porównaniu z rokiem 2006. Takie obciążenie pracą jest z pewnością związane ze wspomnianym wyżej terminem wyznaczonym na wiosnę 2007 roku.

Zaledwie 11 z tych spraw to **„właściwe" sprawy dotyczące kontroli wstępnej,** tzn. tylko w tylu sprawach zainteresowane instytucje postępowały zgodnie z procedurą przewidzianą w związku z kontrolą wstępną przed rozpoczęciem operacji przetwarzania danych. Poza wspomnianymi

([2]) Ze 101 powiadomień – z przyczyn praktycznych i z uwagi na fakt, że niektóre sprawy były powiązane – 15 powiadomień z OLAF potraktowano łącznie w czterech różnych opiniach. Dlatego na 101 powiadomień wydano 90 opinii.

101 sprawami, w związku z którymi wydana została opinia, EIOD zajmował się również 31 sprawami, które uznano za niepodlegające kontroli wstępnej – 11 z nich należało do kategorii e-monitoringu.

Jeżeli chodzi o **terminowość** działania EIOD oraz instytucji i organów Wspólnoty, liczba dni potrzebnych EIOD na sporządzenie opinii była o jeden dzień niższa niż w roku 2006 (średnio 56,9 w 2007 roku), co można postrzegać jako bardzo zadowalający wynik, zważywszy na wzrost liczby powiadomień i ich złożony charakter. Liczba dni dodatkowych dla EIOD również jest o blisko jeden dzień mniejsza niż w roku 2006. Ponadto – pomimo faktu, że maksymalne przedłużenie może sięgnąć dwóch miesięcy – zazwyczaj nie przekraczało ono miesiąca.

EIOD jest jednak zaniepokojony długimi terminami, jakich potrzebują instytucje i organy na uzupełnienie informacji. W tym kontekście EIOD ponownie przypomina instytucjom i organom, że mają one obowiązek współpracować z EIOD i przekazywać mu żądane informacje.

W 2007 roku **sprawy dotyczące przeprowadzania kontroli wstępnych *ex-post*** ([3]) w głównej mierze dotyczyły następujących kwestii: dane medyczne przetwarzane przez instytucje i organy, rekrutacja personelu i dobór kandydatów, ocena personelu (w szczególności procedury certyfikacji i akredytacji, jak również procedura wcześniejszego przechodzenia na emeryturę), procedury OLAF, dossier dotyczące usług socjalnych i e-monitoring.

Jeżeli chodzi o główne zagadnienia w przypadku właściwych kontroli wstępnych, w 2007 roku istotne były systemy zarządzania czasem w Komisji Europejskiej.

W zakresie działań podejmowanych w następstwie opinii na temat kontroli wstępnych w 2007 roku EIOD zamknął 38 spraw, czyli ponad dwukrotnie więcej niż w roku 2006, na co z pewnością wpływ miał systematyczny monitoring zaleceń EIOD.

Ogólnie rzecz biorąc, czynności EIOD w dziedzinie kontroli wstępnej w 2007 roku wskazują, że wyznaczony na **wiosnę 2007 termin** zaowocował ogromnym wzrostem liczby powiadomień od wielu urzędników ds. ochrony danych, zwłaszcza w pierwszej połowie roku. Niemniej jednak wiele wciąż pozostaje do poprawienia w zakresie ram czasowych, w jakich instytucje i agencje reagują na wnioski EIOD o dalsze informacje.

W 2008 roku działania będą się zatem w głównej mierze koncentrować na następujących punktach:

- instytucje powinny sfinalizować swoje procedury dotyczące powiadomień *ex-post,* zaś agencje powinny uczynić istotny krok w kierunku realizacji takiego samego celu w 2008 roku;
- kontynuowane będzie systematyczne monitorowanie realizacji zaleceń na podstawie informacji od administratora danych; towarzyszyć mu będą także inspekcje na miejscu. Działania te obejmą również pełne wdrożenie procedury powiadamiania urzędników ds. ochrony danych oraz pełne przestrzeganie obowiązku powiadamiania EIOD o właściwych sprawach dotyczących kontroli wstępnej przed rozpoczęciem operacji przetwarzania danych.

([3]) Kontrole wstępne ex-post dotyczą operacji przetwarzania, które rozpoczęły się przed mianowaniem EIOD i jego zastępcy (17 stycznia 2004 r.) i które nie mogły w związku z tym zostać skontrolowane przed początkiem ich dokonywania.

W 2007 roku otrzymano 65 **skarg,** z których 29 uznano za dopuszczalne i poddano dalszej analizie przez EIOD. Ogromna większość otrzymanych skarg nadal wykraczała poza kompetencje EIOD w zakresie nadzoru, przykładowo ze względu na fakt, że skargi te dotyczyły wyłącznie przetwarzania danych osobowych na poziomie państw członkowskich (a zatem wchodziły w zakres kompetencji krajowych organów ds. ochrony danych). Sprawy uznane za dopuszczalne dotyczyły w szczególności następujących kwestii: gromadzenia nadmiernej liczby danych dotyczących gości, dostępu do danych, przekazywania i kopiowania poczty elektronicznej, wymogu dotyczącego szczegółowych danych z kart kredytowych, przetwarzania danych wrażliwych, prawa do sprostowania oraz obowiązku zapewnienia informacji.

W 2006 roku podpisano protokół ustaleń z **Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich,** którego celem było uniknięcie zbędnego powielania działań oraz zapewnienie jednolitego podejścia do kwestii związanych z ochroną danych poruszanych w skargach. W praktyce powyższy protokół w każdym stosownym przypadku skutkował użyteczną wymianą informacji między EIOD a Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich.

W 2007 roku przeprowadzono szereg **postępowań wyjaśniających** w różnych obszarach. Spośród tych postępowań dwa wymagały szczególnej uwagi EIOD: audyt bezpieczeństwa w OLAF i rola Europejskiego Banku Centralnego (EBC) w sprawie SWIFT ([4]).

Pierwsze postępowanie dotyczyło czynności związanych z przetwarzaniem danych przeprowadzanych z użyciem tej samej infrastruktury informatycznej. EIOD postanowił wszcząć inspekcję w zakresie bezpieczeństwa i w sposób horyzontalny przeanalizował środki OLAF w tej dziedzinie. Po przedstawieniu wytycznych w formie zaleceń EIOD wyraził ogromne zadowolenie ze środków w zakresie bezpieczeństwa wprowadzonych przez OLAF do systemów i aplikacji informatycznych pozostających w jego gestii.

Jeżeli chodzi o drugą sprawę, w lutym 2007 roku EIOD wydał opinię, która koncentrowała się na roli EBC jako organu nadzorującego, użytkownika i decydenta. EIOD zwrócił się również do głównych instytucji WE o wyjaśnienia dotyczące wykorzystywanych systemów płatności i stosunków umownych ze SWIFT. Na podstawie otrzymanych informacji EIOD zalecił stosownym instytucjom Wspólnoty środki mające zapewnić dostarczanie przez nie wystarczających informacji pracownikom i innym osobom mającym stosunki umowne z tymi instytucjami. Postępy w tej dziedzinie będą uważnie monitorowane w 2008 roku.

EIOD w dalszym ciągu doradzał także w sprawie **środków administracyjnych** planowanych przez instytucje i organy Wspólnoty w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych. Poruszono różnorodne istotne kwestie, w tym zagadnienia odnoszące się do ustanowienia okresów przechowywania niektórych kategorii dossier, dokumentów strategicznych dotyczących Internetu, procedur śledczych związanych z nadużyciami i korupcją, wymiany informacji, przepisów wykonawczych dotyczących ochrony danych i możliwości zastosowania krajowego ustawodawstwa o ochronie danych.

EIOD kontynuował prace nad **wytycznymi w sprawie nadzoru wideo,** aby zapewnić instytucjom i organom praktyczną pomoc w zakresie przestrzegania zasad ochrony danych

([4]) Towarzystwo Światowej Finansowej Telekomunikacji Międzybankowej.

przy wykorzystywaniu systemów nadzoru wideo. Wiosną 2007 roku z pomocą organów ochrony danych inspektor przeprowadził międzynarodową ankietę wśród państw członkowskich UE. Ankieta dotyczyła zasad ochrony danych stosowanych wobec praktyk w dziedzinie nadzoru wideo na terytorium UE. EIOD doradzał również w przypadku trzech wniosków o konsultacje związanych z nadzorem wideo, które otrzymał od urzędników ds. ochrony danych z dwóch instytucji. Wszystkie trzy sprawy dotyczyły wykorzystania technologii wideo do celów niezwiązanych z bezpieczeństwem.

W 2007 roku kontynuowana była współpraca z krajowymi organami ds. ochrony danych w zakresie wspólnego nadzoru nad systemem **EURODAC.** W wyniku rozpoczętego we wrześniu 2006 roku szczegółowego audytu dotyczącego bezpieczeństwa w listopadzie 2007 roku przedstawiono sprawozdanie końcowe z tego audytu.

Zgodnie z porozumieniem między EIOD a Europejską Agencją ds. Bezpieczeństwa Sieci i Informacji agencja ta umożliwiła kontakty z krajowymi organizacjami eksperckimi i doradzała w sprawie metod przeprowadzenia audytu dotyczącego bezpieczeństwa. EIOD zatwierdził stosowne wnioski i zalecenia. Główny wniosek jest taki, że środki bezpieczeństwa początkowo wdrożone w odniesieniu do EURODAC i sposób ich stosowania w okresie pierwszych czterech lat działalności zapewniają jak dotąd odpowiedni poziom ochrony. Niemniej jednak niektóre elementy systemu i bezpieczeństwo organizacyjne zawierają pewne słabe punkty, które będzie trzeba wyeliminować.

Konsultacje

W 2007 roku EIOD nadal wykonywał swoje funkcje jako doradca w sprawie wniosków dotyczących prawodawstwa UE i innych pokrewnych dokumentów.

W większym stopniu niż w latach ubiegłych przedmiotem działań EIOD była sama **przyszłość ram prawnych w zakresie ochrony danych.**

Po pierwsze, dużej uwagi ze strony EIOD nadal wymagał wniosek dotyczący decyzji ramowej Rady w sprawie ochrony danych osobowych przetwarzanych w ramach współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych.

Po drugie, w swojej opinii na temat komunikatu Komisji w sprawie wdrażania dyrektywy o ochronie danych EIOD wyraził pogląd, że w dłuższej perspektywie zmiany do tej dyrektywy wydają się nieuniknione i zasugerował jak najszybsze przemyślenie przyszłych zmian. Po trzecie, podpisano traktat lizboński mający istotne konsekwencje dla kwestii ochrony danych.

EIOD po raz pierwszy przeanalizował ewentualną potrzebę ustanowienia w przyszłości szczególnych ram prawnych dla ochrony danych w dziedzinie technologii **identyfikacji radiowej** (RFID). Ta szczególna, całkiem nowa dziedzina może wywrzeć kluczowy wpływ na nasze społeczeństwo i na ochronę podstawowych praw, takich jak prawo do prywatności i ochrony danych.

W 2007 roku działania EIOD odbywały się w kontekście różnych zmian, których wspólnym mianownikiem był fakt, że wszystkie one przyczyniły się do powstania tzw. **społeczeństwa kontrolowanego** (ang. *surveillance society*). Zmiany te obejmują nowe instrumenty egzekwowania prawa w zakresie gromadzenia i przetwarzania informacji osobowych, szersze wykorzystanie biometrii i RFID, jak również coraz większe znaczenie ogólnoświatowych przepływów danych.

W 2007 roku EIOD wydał **12 opinii** w sprawie wniosków dotyczących prawodawstwa UE. Ponadto w większym stopniu wykorzystywał inne narzędzia interwencji, takie jak uwagi. Niemniej jednak takiego wyboru narzędzi nie należy postrzegać jako strukturalnej zmiany w podejściu.

EIOD sprecyzował, że celem jego udziału w procesie prawodawczym UE jest aktywne propagowanie podejmowania środków prawodawczych wyłącznie po należytym uwzględnieniu wpływu takich środków na prywatność i ochronę danych. Oceny oddziaływania dokonywane przez Komisję muszą w odpowiedni sposób uwzględniać prywatność i ochronę danych.

Spis

W grudniu 2007 roku na stronie internetowej EIOD opublikowano **spis na 2008 rok** (druga edycja rocznego spisu). Jest on zasadniczo analogiczny do spisu na 2007 rok.

Załącznik do spisu świadczy o tym, że zakres działalności EIOD obejmuje obecnie wiele obszarów polityki. Wymienione w nim wnioski odnoszą się do 13 różnych służb Komisji (ADMIN, EMPL, ENT, ESTAT, INFSO, JLS, MARKT, OLAF, RELEX, SANCO, SG, TAXUD i TREN).

Opinie

W przestrzeni **wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości** („trzeci filar" – istotna dziedzina interwencji EIOD) jedną z głównych kwestii, na których skupił się EIOD, było przyjęcie – bez właściwej oceny skuteczności obowiązujących instrumentów prawnych – nowych wniosków ułatwiających przechowywanie informacji przez organy ścigania oraz wymianę informacji między tymi organami. Nowe instrumenty opracowuje się przed właściwym wprowadzeniem w życie instrumentów już istniejących. Kwestia ta miała szczególne znaczenie w związku z transpozycją traktatu z Prüm do ram prawnych UE oraz w odniesieniu do systemu danych dotyczących przelotu pasażera.

Brak kompleksowych ram prawnych w zakresie ochrony danych był kolejną kwestią, której EIOD poświęcił szczególną uwagę w swoich opiniach związanych z trzecim filarem.

Trzecim problemem jest fakt, że zgodnie z przepisami UE, do wykonania pewnych zadań państwa członkowskie obowiązkowo ustanawiają krajowe organy, pozostawiając im jednak dużą swobodę w formułowaniu warunków swojego funkcjonowania. Zakłóca to wymianę informacji między państwami członkowskimi i ma wpływ na pewność prawną podmiotu danych, które są przekazywanych między organami różnych państw członkowskich.

Wymiana informacji z państwami trzecimi do celów egzekwowania prawa stanowiła osobną kwestię, do której EIOD odniósł się w różnych opiniach.

Wydano dwie opinie dotyczące kluczowych komunikatów Komisji w sprawie **przyszłych ram ochrony danych.** W opinii w sprawie wdrażania dyrektywy o ochronie danych ([5]) EIOD określił różnorodne perspektywy zmieniającej się sytuacji; jedną z nich są interakcje z technologią. Nowe osiągnięcia technologiczne mają wyraźny wpływ na określanie wymagań dotyczących skutecznych ram prawnych ochrony danych. Istotnym aspektem wspomnianych osiągnięć technologicznych jest technologia identyfikacji radiowej (RFID), która stanowiła przedmiot oddzielnej opinii EIOD.

Pozostałe pięć opinii wydanych w 2007 roku miało różnorodny charakter i dotyczyło takich obszarów polityki jak cła, statystyki, transport drogowy, rolnictwo i zabezpieczenie społeczne.

([5]) Opinia z dnia 25 lipca 2007 r. w sprawie komunikatu Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie kontynuacji programu prac na rzecz skuteczniejszego wdrażania dyrektywy o ochronie danych, Dz.U. C 255 z 27.10.2007, s. 1.

Nowe wydarzenia

W opinii EIOD w sprawie wdrażania dyrektywy o ochronie danych określono pięć perspektyw przyszłych zmian, mianowicie:

- interakcje z technologią;
- wpływ traktatu lizbońskiego;
- egzekwowanie prawa;
- globalne zagadnienia dotyczące prywatności i jurysdykcji; oraz
- pełne wdrożenie dyrektywy.

Na ich podstawie będą wyznaczane kierunki przyszłych działań EIOD.

W dziedzinie **interakcji z technologią** należy uwypuklić następujące główne tendencje:

- życie społeczne obywateli przenosi się w coraz większym stopniu na platformę cyfrową w wyniku stosowania ukierunkowanych na użytkowników aplikacji przetwarzających dane, które w przeważającej mierze są danymi osobowymi;
- funkcjonowanie centrów danych może oznaczać koniec ery przetwarzania danych – zwłaszcza danych osobowych – na komputerach biurkowych, jak to ma miejsce do tej pory;
- europejskie działania w zakresie badań i rozwoju dają bardzo dobrą sposobność do uwzględniania wymogów związanych z ochroną prywatności i danych, a zasada uwzględniania poszanowania prywatności od samego początku *(privacy by design)* powinna stanowić nieodłączny element takich inicjatyw w zakresie badań i rozwoju.

Ramy prawne UE ulegną zmianie wraz z wejściem w życie **traktatu lizbońskiego.** Sytuacja ta będzie miała także wpływ na działania EIOD jako doradcy.

EIOD będzie również aktywnie uczestniczyć w dyskusjach dotyczących ewentualnych przyszłych zmian dyrektywy o ochronie danych, a także, w niektórych przypadkach, będzie inicjatorem takich dyskusji.

Współpraca

Grupa Robocza Art. 29 jest głównym forum współpracy pomiędzy organami ds. ochrony danych w Europie. EIOD uczestniczy w działaniach wspomnianej grupy roboczej, która odgrywa jedną z głównych ról w jednolitym stosowaniu dyrektywy 95/46 oraz w interpretacji jej ogólnych zasad.

Wspomniana grupa robocza może wydawać opinie w sprawie wniosków prawodawczych lub podobnych dokumentów; opinie takie są bardzo użyteczne zwłaszcza ze względu na to, że mogą zawierać kwestie szczególnie istotne z punktu widzenia danego kraju. EIOD z zadowoleniem przyjmuje te opinie – są one zgodne z opiniami EIOD, który również aktywnie przyczynił się do ich powstania. W 2007 roku opinie grupy roboczej i opinie EIOD świetnie wzajemnie się uzupełniały w takich dziedzinach, jak wspólne instrukcje konsularne, wizy dla pracowników misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych w związku z wprowadzeniem technologii biometrycznych, a także przekazywanie do USA danych dotyczących pasażerów linii lotniczych oraz wykorzystywania do celów egzekwowanie prawa danych dotyczących przelotu pasażera.

EIOD ściśle współpracował ze wspomnianą grupą roboczą również podczas przeprowadzania analizy dwóch dużych systemów w ramach pierwszego filaru, mianowicie systemu współpracy w zakresie ochrony konsumentów oraz systemu wymiany informacji w ramach rynku wewnętrznego.

Jedno z najważniejszych zadań w zakresie współpracy jest związane z systemem **Eurodac** – krajowe organy ds. ochrony danych i EIOD ponoszą w tym przypadku wspólną odpowiedzialność za nadzór nad ochroną danych. W lipcu 2007 roku grupa ds. koordynowania nadzoru nad systemem Eurodac, złożona z krajowych organów ds. ochrony danych i EIOD, opublikowała sprawozdanie dotyczące pierwszej skoordynowanej kontroli Eurodac. Grupa ta nie stwierdziła przypadków nadużywania systemu Eurodac. Niektóre aspekty jego funkcjonowania, np. informacje przekazywane osobom zainteresowanym, wymagają jednak udoskonalenia.

Obowiązkiem EIOD jest współpraca z krajowymi instytucjami nadzoru nad ochroną danych w ramach **trzeciego filaru** UE. EIOD dąży do zapewnienia wysokiego i jednolitego poziomu ochrony danych w działalności wspólnych organów nadzoru dla Schengen, Europolu, Eurojustu i Systemu Informacji Celnej. W 2007 roku koncentrowano się na dwóch głównych kwestiach: na wniosku Komisji w sprawie decyzji ramowej dotyczącej ochrony danych w trzecim filarze oraz na wymianie – zgodnie z zasadą dostępności – informacji dotyczących egzekwowania prawa. EIOD był ponadto aktywnym uczestnikiem trzech spotkań zorganizowanych w 2007 roku przez Grupę Roboczą ds. Policji i Wymiaru Sprawiedliwości.

EIOD wziął także udział w **europejskiej konferencji** poświęconej ochronie danych i prywatności **oraz w analogicznej konferencji na szczeblu międzynarodowym.** Konferencja międzynarodowa odbyła się we wrześniu 2007 roku w Montrealu; była ona poświęcona

wielu kwestiom, którymi zajmują się komisarze ds. ochrony danych i prywatności, takim jak bezpieczeństwo publiczne, globalizacja, prawo i technologia, „wszechobecna komputeryzacja" i „ciało jako źródło danych". EIOD przewodniczył także sesji zamkniętej przeznaczonej dla komisarzy poświęconej inicjatywie londyńskiej; uczestniczył również w warsztatach poświęconych globalizacji.

Przekazywanie informacji

Działalność w zakresie przekazywania informacji nadal odgrywa kluczową rolę w strategii i bieżącej pracy omawianej instytucji. Wprawdzie działalność ta nie należy do głównych funkcji EIOD, nie da się jednak przecenić jej wielkiego znaczenia dla praktycznych skutków realizacji jego głównych zadań.

Podczas pierwszych lat funkcjonowania EIOD jego działalność w zakresie przekazywania informacji była wyraźnie ukierunkowana na zwiększenie **eksponowania** tej instytucji na politycznej mapie UE. Obecnie, trzy lata po rozpoczęciu pracy w tej dziedzinie, widać pozytywne skutki działalności w zakresie przekazywania informacji. Jednym z nich jest fakt, że Inspektor znalazł się wśród 50 osób nominowanych przez *European Voice* do nagrody Europejczyk Roku 2007.

EIOD, który jest jednym z głównych architektów **„inicjatywy londyńskiej"** mającej na celu usprawnienie informowania o ochronie danych i samej ochrony danych, kontynuował działania w tym zakresie i w lutym 2007 roku brał czynny udział w warsztatach poświęconych przekazywaniu informacji zorganizowanych przez francuski organ ochrony danych (CNIL). Jednym z istotnych rezultatów tych działań było utworzenie sieci urzędników ds. informacji, która umożliwi organom ochrony danych wyminę najlepszych wzorców, a także realizację konkretnych projektów.

W 2007 roku EIOD poświęcał nadal wiele czasu i wysiłku na objaśnianie swoich zadań i zwiększanie świadomości w zakresie problematyki ochrony danych przez **wystąpienia publiczne** i podobne formy aktywności w rozmaitych instytucjach i różnych państwach członkowskich. EIOD udzielił ponadto około dwudziestu **wywiadów** dziennikarzom reprezentującym czasopisma, rozgłośnie radiowe lub media elektroniczne z różnych państw członkowskich lub państw trzecich. **Gościł** również **grupy studentów** specjalizujących się w dziedzinie ochrony danych lub problematyce bezpieczeństwa systemów informatycznych.

Służba prasowa rozpatrzyła około 160 **wniosków o udzielenie informacji** i porad, które zostały złożone przez różnorodne osoby i zainteresowane strony.

Aby jeszcze bardziej eksponować swoją bieżącą działalność, EIOD nadal wykorzystywał następujące narzędzia informacyjne:

- **witrynę internetową:** nową wersję witryny internetowej uruchomiono w lutym 2007 roku. Wykorzystuje ona system zarządzania treścią serwisów internetowych (WCMS), który służy usprawnieniu zarządzania dużą liczbą dokumentów;
- **elektroniczny biuletyn:** W 2007 roku opublikowano pięć wydań biuletynu. Liczba subskrybentów wzrosła z 460 osób pod koniec 2006 roku do 635 osób pod koniec roku 2007;

- **komunikaty prasowe:** w 2007 roku służba prasowa wydała czternaście komunikatów prasowych, z których większość dotyczyła nowych opinii prawodawczych, mających istotne znaczenie z punktu widzenia ogółu obywateli;
- **działania promocyjne:** EIOD ponownie uczestniczył w Dniu Ochrony Danych oraz w dniu otwartych drzwi UE; podczas tych imprez w siedzibach głównych instytucji UE czynne były stoiska informacyjne EIOD.
-

Administracja, budżet i personel

Nowo utworzony organ, jakim jest EIOD, nadal się rozwijał, zyskując w 2007 roku dodatkowe zasoby w porównaniu z rokiem poprzednim. Jego budżet powiększył się z ponad 4 mln EUR do blisko 5 mln EUR, a liczebność personelu wzrosła z 24 do 29 osób. Otoczenie administracyjne stopniowo się poszerzało. Ponadto na podstawie priorytetów ustalonych na dany rok z uwzględnieniem potrzeb i rozmiarów instytucji przyjęto nowe przepisy wewnętrzne niezbędne do prawidłowego funkcjonowania EIOD.

Współpraca z Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją Europejską uległa dalszej poprawie, co pozwoliło uzyskać znaczne korzyści z efektu skali oraz uniknąć zbędnego rozrostu infrastruktury administracyjnej, a także zmniejszyć nieproduktywne wydatki administracyjne.

Pod względem zasobów ludzkich, oprócz rekrutacji nowych pracowników, kontynuowano program stażowy, w którym w uczestniczyło dwoje lub troje stażystów w każdym półroczu. EIOD przyjął ponadto politykę w zakresie szkoleń wewnętrznych uwzględniającą szczególny charakter działalności tej instytucji, jak również jej cele strategiczne.

Sprawozdanie z pierwszego audytu przeprowadzonego przez służbę audytu wewnętrznego, przedstawione w 2007 roku, sporządzone w wyniku pierwszego audytu potwierdziło zdolność systemu kontroli wewnętrznej EIOD do zagwarantowania wystarczającej pewności w odniesieniu do osiągnięcia celów tej instytucji.

W celu zapewnienia wewnętrznego stosowania przepisów przedmiotowego rozporządzenia powołano urzędnika ds. ochrony danych (DPO). W 2007 roku sporządzono spis operacji, które wiążą się z przetwarzaniem danych osobowych.

EIOD wspierany przez służby Parlamentu Europejskiego rozpoczął prace nad wdrażaniem nowego systemu zarządzania pocztą elektroniczną.

Europejski Inspektor ochrony danych

Sprawozdanie roczne 2007 – Streszczenie

Luksemburg: Urząd Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich

2008 – 19 str. – 21 x 29,7 cm

ISBN 978-92-95030-70-1

Jak otrzymać publikacje UE?

Płatne publikacje Urzędu Publikacji są dostępne w EU Bookshop http://bookshop.europa.eu/. Ze strony tej można złożyć zamówienie na publikacje w dowolnym biurze sprzedaży.

Pełną listę sprzedawców naszych publikacji na całym świecie można uzyskać, wysyłając faks pod numer (352) 2929 42758.

QT-AB-08-001-PL-N

EUROPEJSKI INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH

Europejski strażnik ochrony danych osobowych

www.edps.europa.eu

Urząd Publikacji
Publications.europa.eu